

Vadlīnijas tiesas spriedumu rakstīšanai administratīvo pārkāpumu lietās pirmās un apelācijas instances tiesām

Satura rādītājs

I. Sprieduma tiesiskums un pamatotība	4
Atziņas par sprieduma tiesiskumu un pamatotību	4
II. Sprieduma forma un saturs	6
1. Tiesas sprieduma noformēšanas tehniskie ieteikumi.....	6
2. Ievaddaļas veidošana	8
3. Aprakstošās daļas veidošana	9
4. Motīvu daļas veidošana	10
4.1. Ieteikumi tiesību normu izmantošanai sprieduma argumentācijā	13
4.2. Ieteikumi argumentēšanai ar tiesas nolēmumu.....	15
4.3. Ieteikumi argumentēšanai ar tiesību doktrīnas atziņu	17
4.4. Atziņas par faktisko apstākļu un pierādījumu analīzi.....	18
4.5. Atziņas par tiesību normu piemērojamības vērtēšanu.....	20
4.6. Atziņas par tiesu nolēmumu, juridiskās literatūras un citu tiesību avotu izmantošanu sprieduma argumentācijā.....	22
5. Rezolutīvās daļas veidošana	23
6. Apelācijas instances tiesas sprieduma rakstīšana	25
6.1. Papildu ieteikumi apelācijas instances tiesas sprieduma veidošanai.....	25
6.2. Atziņas par apelācijas instances tiesas nolēmuma veidošanu	29

Ievads

Īstenojot Tieslietu padomes izveidotās darba grupas uzdevumu tiesu efektivitātes stiprināšanai, ir izstrādātas vadlīnijas tiesas spriedumu rakstīšanai administratīvo pārkāpumu lietās pirmās un apelācijas instances tiesām.

Šo vadlīniju mērķis ir sniegt ieteikumus: 1) vienotai un strukturētai pieejai sprieduma formas izveidei; 2) pārskatāmai un viegli uztveramai sprieduma satura rakstīšanai. Tādējādi vadlīnijas ir vērstas uz tiesas darba efektivizēšanu un taisnīga procesa nodrošināšanu kopumā.

Projekta ietvaros par tiesas nolēmumu rakstīšanas pieredzi administratīvo pārkāpumu lietās tika intervēti pieci pirmās un apelācijas instances tiesas tiesneši, kā arī tiesām tika lūgts atlasīt un iesūtīt tiesas spriedumu rakstīšanas labos un kritizējamos piemērus. Tiesas iesūtīja 18 labās prakses nolēmumu piemērus un 15 kritizējamus nolēmumu piemērus, labās prakses piemērus norādīja arī intervētie tiesneši. Daļai no iesūtītajiem piemēriem tiesas pievienoja komentārus, skaidrojot, kas tieši konkrētajos nolēmumos atzīstams par labu un atbalstāmu praksi, bet kas būtu vērtējams kritiski. Vadlīniju projekta apspriešanā un pilnveidē piedalījušies arī tiesu efektivitātes darba grupas uzaicinātie lietpratēji no Zemgales apgabaltiesas un Tieslietu ministrijas.

Vispārinot intervijās izteiktās tiesnešu atziņas un tiesu sniegtos komentārus, konstatējami šādi spriedumu vērtēšanai izmantotie kritēriji, kas vienlaikus var kalpot par kvalitatīva sprieduma sastādīšanas vadmotīviem:

- 1) labi strukturēts un pārskatāms spriedums, izmantota numerācija, bez informācijas atkārtotāšanās dažādās sprieduma daļās, dokuments pienācīgi formatēts;
- 2) īsa un kodolīga sprieduma aprakstošā daļa, netiek iekļauta lieka informācija, skaidrs un kodolīgs iestādes lēmuma argumentācijas un iesniegtās sūdzības būtības izklāsts;
- 3) motivēti izvērtēta iesniegtā sūdzība, sarežģīti tiesību jautājumi analizēti pietiekami detalizēti;
- 4) pareizi noteiktas sūdzībā vai protestā izteikto prasību robežas un strīdus jautājumi, netiek iekļauta informācija, kas pārsniedz šīs robežas (izņemot gadījumus, kad tiesai rodas šaubas par personas vainu vai par atbildību pastiprinošiem apstākļiem);
- 5) nošķirti būtiskie faktiskie apstākļi no nebūtiskiem;
- 6) atrastas un piemērotas pareizās tiesību normas;
- 7) tiesību normas (it īpaši procesuālās) netiek nevajadzīgi citētas;
- 8) pienācīgi vērtēti pierādījumi, to attiecināmība, pieļaujamība un ticamība;
- 9) motivācijā ietvertas atsauces ne tikai uz Latvijas Republikas tiesu nolēmumiem, bet arī uz Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru;
- 10) juridiskā literatūra un cita speciālā literatūra argumentācijā izmantota atbilstoši tās vietai tiesību avotu sistēmā;
- 11) kvalitatīva un precīza juridiskā valoda, bez liekvārdības.

Balstoties uz tiesu iesūtītajiem nolēmumu piemēriem, sniegtajiem komentāriem, intervijās izteiktajām tiesnešu atziņām, kā arī izmantojot tiesību zinātnes atziņas un ievērojot Tieslietu padomes darba grupas izvirzīto mērķi – lakonisku un saprotamu nolēmumu sastādīšanas sekmēšana – ir formulēti ieteikumi spriedumu rakstīšanai un norādīti atsevišķi

labās prakses piemēri. Vadlīniju izkārtojums piesaistīts Administratīvās atbildības likuma 225., 226. un 247. pantam.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tiesību normu piemērošanā ir jāņem vērā gan racionāla likumdevēja princips, gan tiesību sistēmas vienotības princips. Proti, likumdevējs pieņem savstarpēji saskaņotas tiesību normas, kas harmoniski darbojas visas tiesību sistēmas ietvaros, turklāt dažādos normatīvajos aktos ietvertas tiesību normas ir jāinterpretē kā vienotu tiesību sistēmu veidojošas (*Satversmes tiesas 2017. gada 8. marta sprieduma lietā Nr. [2016-07-01](#) 25.2. punkts, 2021. gada 15. oktobra lēmuma „Par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. [2020-63-01](#)” 20. punkts*). Turklāt Eiropā procesuālās tiesības tradicionāli tiek aplūkotas kā vienota tiesību nozare.¹ Procesuālajām tiesībām ir kopējie principi un loģika, proti, nodrošināt taisnīgu strīdu atrisināšanu neatkarīgā procesā visās tiesiskajās attiecībās kādas sabiedrībā pastāv.² Procesuālās tiesības konkrētā demokrātiskās tiesiskās valsts principu un nodrošina tiesiskuma praktisku darbību. Nacionālās procesuālās tiesības būtiski ietekmē Eiropas cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas standarti un Eiropas Savienības tiesību sistēmu raksturojošie vispārējie tiesību principi.³ Visas procesuālo tiesību nozares ietilpst Latvijas Republikas Satversmes 92. panta – tiesību uz taisnīgu tiesu – tvērumā. Tādēļ vadlīnijās iekļautas arī atziņas, kas ir izteiktas citu procesuālo tiesību nozaru kontekstā. Šajās atziņās atspoguļoti dažādi tiesību uz taisnīgu tiesu aspekti un atrodamas arī administratīvā pārkāpuma procesā potenciāli nozīmīgas tēzes par sprieduma pamatojuma veidošanu. Tomēr šīs atziņas izmantojamas salīdzinājumā, ikreiz rūpīgi pārlicinoties par to atbilstību konkrētajai piemērojama procesuālo tiesību normai. Šīs atziņas ir iekļautas ar mērķi ieskicēt vairākās procesuālo tiesību nozarēs pastāvošās līdzīgās iezīmes un principus, nevis lai tiktu nekritiski pārņemtas spriedumu pamatojumā administratīvo pārkāpumu lietās. Administratīvā pārkāpuma process neparedz kasācijas tiesvedību, līdz ar to ikviens tiesnesis ir aicināts līdzdarboties, atzīmējot tās judikatūras un tiesību zinātnes atziņas, kas izrādījušās noderīgas kādas administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā. Tādējādi atziņu sadaļas šajās vadlīnijās ir iecerētas kā atvērtas juridiski nozīmīgo atziņu krātuves, kuras tiesneši laika gaitā varētu arvien papildināt.

¹ Tiesības ir valsts reakcija uz sabiedrības procesiem – cilvēku savstarpējo viļņošanās. Eiropas Savienības Tiesas tiesnese, Rīgas Juridiskās augstskolas profesore Ph.D. (Cantab) Ineta Ziemele un Augstākās tiesas senatore, Latvijas Universitātes profesore Dr. iur. Sanita Osipova intervijā „Jurista Vārdam”. *Jurista Vārds*, 13.02.2024., Nr. 7 (1325).

² Ziemele I., Osipova S. Ievads. Grām.: *Publiskās tiesības*. Ievads. Inetas Ziemeles un Sanitas Osipovas zinātniskā reakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2024, 11. lpp.

³ *Publiskās tiesības*. Ievads. Inetas Ziemeles un Sanitas Osipovas zinātniskā reakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2024, 502. lpp.

I. Sprieduma tiesiskums un pamatotība

225. pants. Sprieduma tiesiskums un pamatotība

- (1) Sastādot spriedumu, tiesa pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām.
- (2) Tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kuri nodibināti ar pierādījumiem administratīvā pārkāpuma lietā vai kurus saskaņā ar šā likuma 88. pantu nav nepieciešams pierādīt.
- (3) Tiesa spriedumu drīkst pamatot tikai ar tādiem apstākļiem, par kuriem procesa dalībniekiem ir bijusi iespēja mutvārdos vai rakstveidā izteikt savu viedokli.

1. Atbilstoši pamatojuma principam, Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam un Administratīvās atbildības likumam tiesai ir pienākums savu spriedumu pamatot. Pamatota sprieduma mērķis ir nodrošināt, lai procesa dalībnieki un sabiedrība varētu saprast, kā tiesa ir nonākusi tieši pie tāda lietas iznākuma, un tādējādi izslēgt tiesas patvaļas iespējamību.
2. Tiesas spriedums kā tiesību piemērošanas akts balstās uz tiesību piemērošanas loģisko shēmu un aptver kā tiesību, tā faktu jautājumus. Ja faktiskie lietas apstākļi konstatēti pareizi un pienācīgi atspoguļota to analīze un ja tiem pareizi piemērotas atbilstošas tiesību normas, tad konkrētais spriedums ne vien atbildīs loģikas likumiem, bet būs arī taisnīgs. Taisnīgums ir atkarīgs no pareizās tiesību normas atrašanas, pareizas tās iztulkošanas un no tā, vai lietas faktiskie apstākļi ir pareizi pakārtoti (subsumēti) normas tiesiskajam sastāvam. Savukārt tiesas sprieduma atbilstība patiesībai ir nodrošināma, pienācīgā kārtībā konstatējot faktus, pārbaudot un pareizi novērtējot pierādījumus.
3. Lai novērstu haotisku sprieduma argumentāciju, pēc iespējas ievēro juridiskā siloģisma loģisko shēmu. Premisas, no kurām izriet secinājums, izklāstā atspoguļojamas pirms secinājuma. Tiesas sprieduma argumentācijā pēc iespējas izvairās no fakta jautājumu sapludināšanas ar tiesību jautājumu analīzi. Atsevišķi vērtējami un atbildami materiālo tiesību un procesuālo tiesību jautājumi.

Atziņas par sprieduma tiesiskumu un pamatotību

- § Pamatojuma princips ir viens no procesuālā taisnīguma nodrošināšanas principiem. Atbilstoši šim vispārējam tiesību principam tiesai ir pienākums motivēt savu nolēmumu. Likuma prasība par motivētu nolēmumu ir ievērota, ja tiesa ir motivējusi visus būtiskos atzinumus, kuriem ir nozīme lietas taisnīgā izspriešanā, un motīvu izklāsta apjoms ļauj saprast, kā tiesa nonākusi pie šiem atzinumiem.⁴
- § Tiesai ir jāņem vērā, ka no tiesībām uz taisnīgu tiesu izriet pienākums tiesai nolēmumā atspoguļot savus argumentus tā, lai gan procesa dalībnieki, gan augstākas instances tiesa, gan interesenti no sabiedrības varētu saprast, kā tiesa nonākusi tieši pie tāda un ne citāda lietas izskatīšanas rezultāta. Turklāt procesa dalībnieka tiesības uz motivētu tiesas

⁴ Senāta 2022. gada 5. jūlija lēmuma lietā Nr. SKK-1/2022, [ECLI:LV:AT:2022:0705.11816006914.4.L](https://www.eclis.lv/AT:2022:0705.11816006914.4.L), 18. punkts.

nolēmumu ir cieši saistītas ar tiesībām uz lietas apstākļu vispusīgu un objektīvu izvērtējumu, jo tikai tad, ja nolēmums ir pienācīgi motivēts, procesa dalībnieks var pārliecināties, ka tiesa lietā esošos pierādījumus pārbaudījusi un novērtējusi pilnīgi, vispusīgi un objektīvi.⁵

- § Spriedumu var atzīt par pienācīgi motivētu tad, ja tas atbilst šādiem diviem kritērijiem: 1) spriedums ir tāds, kas ļauj saprast, kāpēc (kādu apsvērumu dēļ) tiesa nonākusi tieši pie tāda un ne citāda lietas izskatīšanas rezultāta, un 2) spriedums ir tāds, kas ļauj procesa dalībniekiem saprast, ka tie ir pienācīgi uzklausti (sadzirdēti).⁶
- § Sprieduma pamatošana nozīmē pienākumu sniegt izvērstu un nepārprotamu juridisko argumentāciju, kurā atspoguļots konkrētā strīda atrisināšanai piemērojamo materiālo tiesību normu izvēles process, sākot ar lietā būtisku faktisko apstākļu noskaidrošanu, kas balstīta uz pierādījumu objektīvu novērtējumu to kopumā, un beidzot ar loģiskā secībā izdarīta gala slēdziena formulēšanu.⁷
- § Tiesa nav ierobežota sprieduma argumentāciju veidot tā, ka uz katru dalībnieka iebildumu būtu sniegta atbilde tiešiem vārdiem. Ir svarīgi, lai visi būtiskie argumenti un apstākļi būtu aplūkoti pēc būtības un kopsakarā.⁸
- § Spriedumā ir jābūt atspoguļotai lietas tiesisko un faktisko apstākļu un pierādījumu analīzei. Pretējā gadījumā ne procesa dalībnieks, ne arī jebkurš cits sprieduma lasītājs nevar būt pārliecināts par tiesas domu gaitu, ne arī par tās pareizību. Tas arī ļauj pieņemt, ka tiesas secinājumi ir bez pietiekama pamata jeb patvaļīgi.⁹
- § No tiesībām uz taisnīgu tiesu izriet prasība, lai tiesas savos nolēmumos neatsauktos uz tādiem faktiskajiem vai tiesiskajiem apstākļiem, par kuriem procesa dalībniekiem nav bijusi iespēja izteikties procesa laikā un kuri rada tādu pagrieziena lietā, ko arī rūpīgs procesa dalībnieks nevarēja paredzēt. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad tiesnesis uz kādu nolēmumu pamatojošu apstākli atsaucas pēc savas iniciatīvas.¹⁰
- § Tiesa izvēlas un strukturē sprieduma motīvu daļu patstāvīgi. Tomēr, lai kādā veidā tiesa ir strukturējusi spriedumu, spriedumam jārada pārliecība, ka tiesa patiešām pēc būtības

⁵ Senāta 2019. gada 29. maija sprieduma lietā Nr. SKA-274/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0529.A420367614.3.S.](#) 7. punkts. Ar atsauci uz Latvijas Republikas Satversmes komentāriem. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R. Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 140. lpp.

⁶ Senāta 2022. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-231/2022, [ECLI:LV:AT:2022:0429.A420234719.11.S.](#) 9. punkts. Ar atsauci uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi un Senāta 2020. gada 3. marta sprieduma lietā Nr. SKA-167/2020, [ECLI:LV:AT:2020:0303.A420266916.4.S.](#) 22. punktu, Senāta 2019. gada 29. maija sprieduma lietā Nr. SKA-274/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0529.A420367614.3.S.](#) 7. punktu, 2021. gada 15. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-117/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0615.A420303116.10.S.](#) 8. punktu.

⁷ Senāta 2023. gada 21. septembra sprieduma lietā Nr. SKC-535/2023, [ECLI:LV:AT:2023:0921.C29378421.10.S.](#) 6.3. punkts.

⁸ Senāta 2019. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. SKA-52/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0510.A420148815.2.S.](#) 5. punkts.

⁹ Senāta 2019. gada 8. marta sprieduma lietā Nr. SKA-218/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0308.A420519111.2.S.](#) 9. punkts, 2019. gada 29. augusta sprieduma lietā Nr. SKA-140/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0829.A420226015.2.S.](#) 10. punkts.

¹⁰ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2013. gada 5. septembra sprieduma lietā „Čepek c. République tchèque”, iesnieguma Nr. [9815/10](#), 45., 48. punkts.

iedziļinājusies arī pieteicēja [sūdzības iesniedzējs] argumentos. To prasa procesuālā taisnīguma princips.¹¹

- § Demokrātiskā tiesiskā valstī tiesa spriež tiesu neatkarīgi (Satversmes 83. pants). Tiesa ir padota vienīgi likumam un tiesībām. Tas nozīmē, ka tiesa ir metodoloģiski brīva sprieduma pamatojuma veidošanā, ciktāl tā saglabā savu padotību likumam un tiesībām. Ja tiesa tiesību piemērošanas norises laikā secina, ka iestādes lēmuma argumenti ir atbilstoši tiesību normām un tiesa nonāk pie tiem pašiem secinājumiem kā iestāde, tiesa nav kavēta to arī atzīt. Tiesa nav ierobežota izmantot tos pašus juridiskos argumentus, kurus norādījusi iestāde.¹²

II. Sprieduma forma un saturs

226. pants. Sprieduma forma un saturs

(1) Spriedumu sastāda rakstveidā.

(2) Spriedums sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas.

[..]

1. Tiesas sprieduma noformēšanas tehniskie ieteikumi

4. Uz tiesas spriedumu kā dokumentu attiecas Dokumentu juridiskā spēka likums un Elektronisko dokumentu likums, ciktāl Administratīvās atbildības likums, Sodurēģistra likums vai cits normatīvais akts nenosaka citādi.
5. Nolēmums ir rakstāms skaidrā, nepārprotamā un literāri pareizā latviešu valodā.¹³
6. Nolēmumu noformē datorsalikumā uz A4 formāta lapām un saglabā vienā datnē *Microsoft Word* formātā.
7. Teksta un virsrakstu noformējumā izmanto burtveidolu „Times New Roman”, burtveidola lielumu „12”, rindstarpas lielumu „1,15”.
8. Sprieduma rindkopas atdala ar rindkopas pirmās rindas atkāpi no kreisās malas „1,27 cm”. Rindkopu tekstu izlīdzina gar abām malām.
9. Nolēmumu raksta, atstājot šādas malas: kreiso – 3 cm; labo – 3 cm; augšējo – 2 cm; apakšējo – 2 cm.

¹¹ Senāta 2019. gada 26. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-852/2019, [ECLI:LV:AT:2019:1126.A43010414.6.S](#), 10. punkts. Ar atsauci uz Senāta 2013. gada 30. janvāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-155/2013 (A43004211) 8. punktu, 2014. gada 21. oktobra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-524/2014 (A43003811) 7. punktu.

¹² Senāta 2016. gada 14. septembra sprieduma lietā Nr. [SKA-461/2016](#) 18. punkts.

¹³ Valsts valodas likums arī nosaka, ka lietvedības dokumentācijā lietojama vienota terminoloģija un ievērojamas spēkā esošās literārās valodas normas. Terminu veidošanu un lietošanu nosaka Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija. Līdz ar to kā palīgīdzeklis tiesas nolēmumu rakstīšanā var tikt izmantoti šīs komisijas lēmumi. Savukārt latviešu literārās valodas normu kodificēšana ir uzticēta Valsts valodas centram. Personvārdu rakstības normas ir ietvertas Ministru kabineta 2004. gada 2. marta noteikumos Nr. 114 „Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju”. Kā palīgīdzekli ieteicams izmantot arī [rokasgrāmatu „Latviešu valoda tiesu nolēmumos”](#).

10. Lai nodrošinātu parakstu pareizu novietojumu lapā, sprieduma apakšējo malu var samazināt līdz 0,5 cm.
11. Nolēmuma lapas numurē ar arābu cipariem, norādot lapas kārtas numuru un dokumenta kopējo lapu skaitu. Lapu numerāciju norāda lapas apakšā centrā, izmantojot burtveidola lielumu „10”.
12. Pasvītrojumu sprieduma tekstā neizmanto. Treknrakstu un slīprakstu sprieduma tekstā bez īpašas vajadzības neizmanto.
13. Treknrakstā raksta tiesas nosaukumu, dokumenta veida nosaukumu – „Spriedums”, sadaļu nosaukumus – „Aprakstošā daļa”, „Motīvu daļa”, „Rezolutīvā daļa” un vārdu „nosprieda”.
14. Sprieduma aprakstošo un motīvu daļu strukturē, numurējot ar punktiem kvadrātiekvās. Numerāciju veido ne vairāk kā līdz trešajai pakāpei. Otrās un trešās pakāpes numerāciju konkrētam punktam veido tad, ja ir divi vai vairāki apakšpunkti. Starp pirmās pakāpes sprieduma punktiem liek atstarpi vienas rindas platumā.
15. Lai uzskatāmi nošķirtu dažādus tematus, kā arī lai samazinātu numerācijas pakāpes, aprakstošās daļas un motīvu daļas iekšējai strukturēšanai atkarībā no lietas apstākļiem var izmantot tematiskus apakšvirsrakstus. Apakšvirsrakstus raksta slīprakstā atsevišķā rindiņā lapas kreisajā pusē. Tematiska apakšvirsraksta vietā vai kopā ar to var lietot arī romiešu ciparus.
16. Informāciju, kas atklāj personas datus, nolēmumā norāda tādā mērā, kādā tas nepieciešams lietas izskatīšanai.
17. Ja zvērināts advokāts, zvērināts notārs, zvērināts tiesu izpildītājs vai maksātnespējas procesa administrators tiesas procesā piedalās, pildot amata pienākumus, tad, vismaz pirmoreiz norādot šo personu, pievienojama norāde par tās amatu.¹⁴
18. Spriedumā nodrošina aprakstošās daļas un motīvu daļas savstarpējo atbilstību un stilistisko viendabību. Pēc iespējas izvairās no teksta atkārtošanos sprieduma dažādās daļās, tā vietā, piemēram, izmantojot iekšējās atsauces uz sprieduma iepriekšējiem punktiem.
19. Lai atvieglotu teksta uztveri, garus tiesību aktu vai iestāžu nosaukumus var saīsināt, pirmajā lietošanās reizē to attiecīgi atrunājot. Saīsinājumus nav ieteicams veidot no vārdu savienojuma pirmajiem burtiem. Tā vietā ieteicams izvēlēties konkrēto tiesību aktu vai iestādi raksturojošu vārdu. Saīsinājumu neveido Administratīvās atbildības likuma nosaukumam. Saīsinājumus ar lielo sākumburtu neveido vārdiem „lēmums”, „noteikumi”, „likums” u. tml.

¹⁴ Ministru kabineta 2009. gada 10. februāra noteikumu Nr. 123 „Noteikumi par tiesu informācijas publicēšanu mājaslapā internetā un tiesu nolēmumu apstrādi pirms to izsniegšanas” 14. punkts nosaka, ka, sagatavojot nolēmumu publicēšanai vai izsniegšanai, dati par tiesnesi, prokuroru, zvērinātu advokātu, maksātnespējas procesa administratoru, zvērinātu notāru, tiesas piesēdētāju un tiesu izpildītāju netiek dzēsti vai aizsegti.

2. Ievaddaļas veidošana

226. pants. Sprieduma forma un saturs

[..]

(3) Ievaddaļā norāda, ka spriedums sastādīts valsts vārdā, kā arī sprieduma sastādīšanas laiku un vietu, tās tiesas nosaukumu, kura sastādījusi spriedumu, tiesas sastāvu, personu, kas iesniegusi sūdzību, un pārsūdzēto iestādes lēmumu. Ja administratīvā pārkāpuma lieta izskatīta rakstveida procesā, ievaddaļā norāda uz šo faktu.

[..]

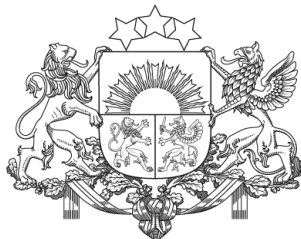
20. Lapas augšējā labajā stūrī virs ģerboņa norāda šādu informāciju: lietas statusu, ja ir izņēmumi no atklātuma principa (slēgts/daļēji slēgts lietas statuss, nolēmums satur neizpaužamu informāciju); lietas numuru un arhīva numuru.
21. Ievaddaļā lapas vidū zem Latvijas valsts lielā ģerboņa treknrakstā raksta tiesas nosaukumu. Zem tā lapas vidū treknrakstā ar lielajiem burtiem raksta dokumenta veida nosaukumu – SPRIEDUMS. Nākamajā rindiņā lapas vidū norāda, ka spriedums taisīts Latvijas Republikas vārdā.
22. Nākamajā rindiņā lapas vidū raksta sprieduma sastādīšanas vietu un datumu.

Piemērs

Slēgtas lietas statuss

Lieta Nr. [lietas nr.]

[arhīva Nr.]

Rīgas pilsētas tiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 20XX. gada XX. novembrī

23. Zem datuma lapas kreisajā malā raksta tiesas sastāvu, norādot tiesneša vārdu un uzvārdu. Sprieduma ievaddaļā nenorāda tiesas sēdes sekretāri un tulku, šīs ziņas saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma [216. pantu](#) ir norādāmas tiesas sēdes protokolā.
24. Ja lieta izskatīta mutvārdu procesā (tiesas sēdē), nākamajā rindiņā var norādīt procesa dalībniekus, kas piedalījušies tiesas sēdē, norādot viņu vārdu, uzvārdu un arī procesuālo statusu (pie atbildības saucamā persona, cietušais, aizskartais mantas īpašnieks u. tml.).
25. Ja lieta izskatīta rakstveida procesā, ievaddaļā ietver attiecīgu norādi.
26. Kā nākamo norāda personu, kas iesniegusi sūdzību, rakstot viņas vārdu un uzvārdu, un pārsūdzēto iestādes lēmumu, norādot tā datumu un numuru. Lai sekmētu sprieduma

pārskatāmību un uztveramību arī trešajām personām un plašākai sabiedrībai, ieteicams ievaddaļā atklāt pārsūdzētā lēmuma būtību, proti, norādīt, par kādu administratīvo pārkāpumu persona ir saukta pie atbildības.

Piemēri

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis [Vārds Uzvārds],

piedaloties pie administratīvās atbildības saucamajai personai [Vārds Uzvārds], aizstāvim zvērinātam advokātam [Vārds Uzvārds] un iestādes [Nosaukums] pārstāvim [Vārds Uzvārds],

tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar [Vārds Uzvārds] sūdzību par [iestādes nosaukums] 20XX. gada XX. decembra lēmumu Nr. 123, ar kuru [Vārds Uzvārds] saukts pie administratīvās atbildības par militārās agresijas un kara noziegumu slavinošu simbolu izmantošanu publiskā vietā.

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis [Vārds Uzvārds]

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar [Vārds Uzvārds] sūdzību par [iestādes nosaukums] 20XX. gada XX. decembra lēmumu Nr. 123, ar kuru [Vārds Uzvārds] saukts pie administratīvās atbildības par tāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, kuram noteiktajā termiņā nav veikta valsts tehniskā apskate.

3. Aprakstošās daļas veidošana

226. pants. Sprieduma forma un saturs

[..]

(4) Aprakstošajā daļā norāda pārsūdzētā lēmuma būtību, procesa dalībnieka sūdzībā izteiktos lūgumus. Ja administratīvā pārkāpuma lieta izskatīta rakstveida procesā, aprakstošajā daļā norāda uz procesa dalībnieku piekrišanu.

[..]

27. Ieteicamā aprakstošās daļas izklāsta secība:

- 27.1. lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu (ja tam ir nozīme lietas izskatīšanā);
- 27.2. par kādu administratīvo pārkāpumu persona ir saukta pie administratīvās atbildības un kāds sods tai ir piemērots;
- 27.3. norāde par sākotnējā lēmuma pārsūdzēšanu augstākai amatpersonai (ja tāda lietā ir bijusi);
- 27.4. pārsūdzētā lēmuma būtiskākie argumenti (proti, tie lēmuma motīvi, kas ir nozīmīgi un vērtējami konkrētās lietas iztiesāšanā);
- 27.5. procesa dalībnieka sūdzībā izteiktie būtiskākie argumenti un lūgumi;
- 27.6. rakstveida procesa izvēles pamatojums.

Piemērs

[1] 2023. gada 9. maijā Liepājas pilsētas Pašvaldības policijas (turpmāk – Policija) amatpersona pieņēma lēmumu Nr. XXXX „Par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu un soda piemērošanu” (turpmāk – sākotnējais lēmums) par to, ka [lakonisks pārkāpuma faktisko apstākļu izklāsts].

Lēmumā norādīts, ka [Vārds Uzvārds] pārkāpis Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā (turpmāk – Sodu likums) 13.¹ pantu.

[Vārds Uzvārds] piemērots naudas sods 20 naudas soda vienības jeb 100 *euro*.

[2] [Vārds Uzvārds] amatpersonas lēmumu pārsūdzēja augstākai amatpersonai.

Ar Policijas augstākas amatpersonas 2023. gada 25. maija lēmumu Nr. XXXX (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) [Vārds Uzvārds] sūdzība noraidīta un sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Pārsūdzētais lēmums pamatots šādi.

[2.1] ...

[2.2] ...

[3] 2023. gada 12. jūnijā Kurzemes rajona tiesā saņemta [Vārds Uzvārds] 2023. gada 7. jūnija sūdzība, kurā lūgts pārsūdzēto lēmumu atcelt. Sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[3.1] ...

[3.2] ...

[4] Sūdzības iesniedzējs nav lūdzis lietu izskatīt mutvārdu procesā. Tiesa nesaskata nepieciešamību lietu izskatīt mutvārdos pēc savas iniciatīvas, līdz ar to lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

28. Aprakstošajā daļā ieteicams izvairīties no pārlietu detalizēta administratīvā pārkāpuma lietas ārpusstiesas izskatīšanas kārtības izklāsta un amatpersonas (sākotnējā) lēmuma motivācijas pārstāsta, tā vietā uzreiz pievērsties augstākās amatpersonas (pārsūdzētā) lēmuma motivācijai, ciktāl tas ir nepieciešams konkrētās lietas izskatīšanai.

29. Aprakstošajā daļā pēc iespējas ieteicams izvairīties no pārlietu detalizētas informācijas norādīšanas, piemēram, garu amata nosaukumu vietā norādot tikai attiecīgās iestādes nosaukumu (ja vien tam nav nozīmes lietas izskatīšanā).

Piemērs

„Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas (1. rota) jaunākais inspektors [Vārds Uzvārds]” vietā var norādīt „Valsts policijas amatpersona”.

4. Motīvu daļas veidošana

226. pants. Sprieduma forma un saturs

[..]

(5) Motīvu daļā norāda:

- 1) tiesas secinājumus par sūdzības pamatotību;
- 2) administratīvā pārkāpuma lietā konstatētos faktus, pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumentus, ar kuriem noraidīti konkrēti pierādījumi;
- 3) tiesību normas, kuras tiesa piemērojusi;
- 4) konstatēto administratīvā pārkāpuma lietas apstākļu juridisko novērtējumu;
- 5) atsauces uz tiesas nolēmumiem un juridisko literatūru, kā arī citu speciālo literatūru, ko tiesa izmantojusi savā argumentācijā.

[..]

30. Motīvu daļu parasti ievada ar gala secinājumu par sūdzības pamatotību. Gala secinājuma formulējumu parasti sasaista ar kādu no Administratīvās atbildības likuma [227. pantā](#) minētajiem tiesas spriedumu veidiem. Uzreiz pēc tā norāda konkrētajā lietā risināmo strīdus jautājumu un tiesas uzdevumus šīs jautājuma risināšanai (visbiežāk sastopamie strīdus priekšmeti ir: 1) faktiskie apstākļi; 2) pierādījumu ticamība, attiecināmība, pieļaujamība, pietiekamība; 3) materiālo tiesību normu piemērošana vai iztulkošana; 4) soda veida un mēra noteikšana, pārkāpuma maznozīmīguma konstatēšana; 5) procesuālo tiesību normu pārkāpumi).

Lai sekmētu sprieduma skaidrību un saprotamību, motīvu daļu var ievadīt arī ar konkrētajā lietā risināmo jautājumu vai konkretizētu tiesas uzdevumu, kas izriet no sūdzībā vai protestā izteiktajām prasībām. Savukārt galīgais secinājums par to, vai sūdzība ir pamatota vai nē, šajā gadījumā būtu iekļaujams motīvu daļas vai argumentācijas līnijas noslēgumā.

Piemēri

Gala secinājuma piemēri

- Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus kopsakarā ar sūdzības iesniedzēja argumentiem, secina, ka sūdzība ir pamatota.
- Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus, sūdzības pamatojumu un pārsūdzētā lēmuma motivāciju, atzīst, ka sūdzība ir pamatota, un lēmums ir atceļams.
- Tiesa, izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, tiesas sēdē sniegtās liecības, uzklusījusi procesa dalībnieku viedokļus, secina, ka sūdzība ir noraidāma.
- Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus un tiesisko regulējumu kopsakarā ar procesa dalībnieku paskaidrojumiem un aizstāvja debatēs izteiktajiem iebildumiem, liecinieka liecībām, secina, ka sūdzība nav pamatota.
- Tiesa, izvērtējusi sūdzībā norādītos argumentus, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un izvērtējusi lēmuma tiesiskumu un pamatotību, secina, ka lēmums ir atstājams negrozīts, bet sūdzība ir noraidāma.
- Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus kopsakarā ar sūdzības iesniedzēja argumentiem, secina, ka sūdzība nav pamatota, taču ir pamats grozīt noteiktā soda mēru, to samazinot.

- Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus un sūdzības iesniedzēja argumentus, atzīst, ka sūdzībā ietvertie argumenti nav pamatoti, taču lēmums atceļams un lieta izbeidzama citu tiesisku apsvērumu dēļ.

Lietā risināmā jautājuma vai tiesas uzdevuma formulējuma piemēri

- Tiesai ir jāizvērtē, vai persona pamatoti saukta pie administratīvās atbildības par to, ka tā gājienā un sapulcē ir izmantojusi piketa elementus, tas ir, dažāda izmēra plakātus un transparentus.
- Tiesai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ir jāpārbauda, vai administratīvā komisija, izskatot lietu un pieņemot lēmumu, ir ievērojusi Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 30. panta otrajā daļā noteikto kompetenci.

- Administratīvā pārkāpuma lietā ir strīds par divu vienāda juridiska spēka tiesību normu (Ceļu satiksmes likuma 20. panta piektās daļas un Administratīvās atbildības likuma 50. panta pirmās daļas 4. punkta) kolīziju jeb pretrunu. Tiesai šī kolīzija ir jāatrisina un jānosaka, kura no tiesību normām konkrētajā lietā ir piemērojama.

Gala secinājuma piemēri, ja motīvu daļa sāka ar jautājuma vai uzdevuma formulējumu

- Ņemot vērā spriedumā izvērtētos apstākļus un izdarītos secinājumus, tiesa atzīst, ka ir noticis administratīvais pārkāpums, sūdzības iesniedzējs ir vainojams šī pārkāpuma izdarīšanā un saucams pie administratīvās atbildības, vainīgums ir pilnībā pierādīts ar lietā esošajiem pierādījumiem ārpus saprātīgām šaubām, soda mēra izvēlē ievērots tiesiskais regulējums, piemērojot sankcijā paredzēto minimālo naudas sodu un nepiemērojot papildsodu. Tādējādi pārsūdzētais lēmums ir atstājams negrozīts, bet sūdzība noraidāma.
- Ņemot vērā spriedumā izvērtētos faktiskos un tiesiskos apstākļus un izdarītos secinājumus, tiesa atzīst, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, sūdzības iesniedzējs ir vainojams šī pārkāpuma izdarīšanā un saucams pie administratīvās atbildības, vainīgums ir pilnībā pierādīts ar lietā esošajiem pierādījumiem ārpus saprātīgām šaubām, soda veida izvēlē ievērots tiesiskais regulējums, taču samazināms soda mērs. Tādējādi pārsūdzētais lēmums ir grozāms, grozot soda mēru sankcijas ietvaros.

31. Motīvu daļā administratīvā pārkāpuma lietā konstatētos faktus norāda tādā apjomā, kāds nepieciešams sūdzības vai protesta izskatīšanai. Ieteicams izvairīties no Administratīvās atbildības likuma [132. pantā](#) uzskaitīto apstākļu atkārtotas norādīšanas, izņemot gadījumus, kad tas ietilpst sūdzības vai protesta izskatīšanas apjomā vai kad tiesai saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma [178. pantu](#) nepieciešams pārsniegt sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomu.

32. Ja pamatojuma saprotamībai un skaidrībai nepieciešams, motīvu daļā var norādīt arī tos konstatētos faktiskos apstākļus, par kuriem lietā nav strīda (kurus procesa dalībnieki

neapšaubā un kas ir uzskatāmi par pierādītiem). Tam seko tiesas identificēto strīdus jautājumu analīze, ko noslēdz tiesas secinājums, kurā attiecīgais strīdīgais aspekts tiek izšķirts.

Piemēri

- Lietā nepastāv strīds par to, ka [Vārds Uzvārds] piederošs transportlīdzeklis [transportlīdzekļa marka] ar valsts reģistrācijas numuru AB1234 2022. gada 5. aprīlī izraisījis ceļu satiksmes negadījumu un to, ka [Vārds Uzvārds] pēc minētā ceļu satiksmes negadījuma lietojis alkoholiskos dzērienus. Šos abus faktus [Vārds Uzvārds] neapstrīd arī savā sūdzībā un tiesas sēdē sniegtajās liecībās. Lietā pastāv strīds tikai par to, kurš vadījis transportlīdzekli ceļu satiksmes negadījuma brīdī un līdz ar to, vai [Vārds Uzvārds] pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Ceļu satiksmes likuma 62. panta septītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.
- Lietā nepastāv strīds par to, ka sūdzības iesniedzējs vadīja transportlīdzekli [transportlīdzekļa marka], valsts reģistrācijas numurs AB5678, konstatētajos apstākļos bez sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas, taču lietā pastāv strīds par to, vai šis administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, kas ļautu izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu, nepiemērojot sūdzības iesniedzējam sodu.
- Ar administratīvā pārkāpuma lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts un sūdzības iesniedzējs neapšaubā, ka..., taču viņš iebilst par...

33. Tiesas sprieduma argumentācijas izklāsta secību veido atbilstoši izvērtējamā jautājuma būtiskumam, sākot ar tādiem argumentiem, no kuriem ir atkarīga nākamo argumentu pamatotība vai arī nepieciešamība tos vispār vērtēt.
34. Sprieduma motīvu daļā sniedz atbildes uz tiem procesa dalībnieku argumentiem, kas ir būtiski lietas izspriešanai vai kurus procesa dalībnieks pats izvirzījis kā galvenos savas pozīcijas pamatošanai. Ja kāds no procesa dalībnieku apsvērumiem tiesas ieskatā spriedumā nav detalizēti atbildams, tad motīvu daļā īsumā norāda izvērstas atbildes nesniegšanas pamatojumu (piemēram, norādot, ka tiesa nevērtēs tos sūdzībā minētos apstākļus, kas pārsniedz konkrētās lietas pierādīšanas priekšmeta robežas).
35. Tiesai ir pienākums savu spriedumu pamatot patstāvīgi, taču tas nenozīmē, ka tiesa būtu ierobežota izmantot tos pašus juridiskos argumentus, kurus norādījusi iestāde. Administratīvās atbildības likums neparedz pirmās instances tiesai tiesības pievienoties iestādes lēmuma motivācijai, līdz ar to sprieduma motīvu daļā tiesa jebkurā gadījumā iekļauj tās nolēmumu pamatojošos argumentus, pat ja tie sakrīt ar iestādes lēmuma pamatojumu.

4.1. Ieteikumi tiesību normu izmantošanai sprieduma argumentācijā

36. Spriedumā norāda iestādes piemērotās un tiesā piemērojamās tiesību normas. Pirms tiesību normas piemērošanas pārliecinās par tās spēkā esību, veicot tiesību normas

zemāko (formālo tiesību normas spēkā esības priekšnoteikumu izvērtējumu) un augstāko kritiku (materiālo tiesību normas spēkā esības priekšnoteikumu izvērtējumu, arī satversmības pārbaudi). Ja sūdzībā vai protestā izteikts arguments par tiesību normas neatbilstību augstāka juridiskā spēkā tiesību normai, tiesa spriedumā sniedz argumentētu atbildi.

37. Ja tiesa konstatē pretrunu starp dažāda juridiska spēka tiesību normām, tiesa piemēro to tiesību normu, kurai ir augstāks juridiskais spēks. Tiesa sprieduma motīvu daļā norāda šādas neatbilstības pamatojumu.
38. Ja tiesa uzskata, ka administratīvā pārkāpuma procesā tiesā piemērojamā tiesību norma neatbilst Latvijas Republikas Satversmei vai starptautisko tiesību normai, tā tiesvedībā administratīvā pārkāpuma lietā aptur un nosūta motivētu pieteikumu Satversmes tiesai (Administratīvās atbildības likuma [175. panta](#) otrā daļa).
39. Ja tiesā radies jautājums par administratīvā pārkāpuma procesā piemērojamās Eiropas Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esību, tā apsver iespēju vai izvērtē nepieciešamību vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu.
40. Lietā piemērojamās tiesību normas var pārstāstīt vai citēt. Nolēmumā izvairās no pārāk plašas tiesību normas teksta citēšanas, ja vien tas konkrētajā lietā nav nepieciešams pienācīgai tiesību normas piemērošanai vai iztulkošanai, kā arī ja tas ir nepieciešams procesa dalībnieku efektīvas tiesību aizsardzības nodrošināšanai (piemēram, gadījumos, kad procesa dalībniekam objektīvu apstākļu dēļ ir apgrūtināta piekļuve tiesību avotiem). Tiesību normas atstāstu vai citātu pēc iespējas pielāgo izskatāmās lietas apstākļiem, piemēram, to var saīsināt (piemēram, atmetot lietā nepiemērojamās tiesiskā sastāva alternatīvās pazīmes). Ja tiesību norma jau ir citēta aprakstošajā daļā, to nevajadzētu atkārtoti citēt vēl arī motīvu daļā un otrādi, proti, ja tiesību normas citāts ir nepieciešams motīvu daļas argumentācijā, tad šo normu necitē sprieduma aprakstošajā daļā.
41. Konstatēto administratīvā pārkāpuma lietas apstākļu juridisko novērtējumu (pārkāpuma kvalifikāciju) sniedz tikai pēc piemērojamās tiesību normas iztulkošanas, tāpēc spriedumā atklāj piemērojamās tiesību normas iztulkošanas rezultātu, izņemot, ja faktiskā apstākļa atbilstība konkrētajai tiesiskā sastāva pazīmei ir acīmredzama. Ja, izmantojot dažādas iztulkošanas metodes, iespējams nonākt pie dažādiem rezultātiem, spriedumā pamato, kurš iztulkošanas rezultāts un kādēļ lietā ir piemērots, tādējādi arī pamatojot administratīvā pārkāpuma juridisko kvalifikāciju.
42. Piemērojot Eiropas Savienības tiesības, izmanto Eiropas Savienības tiesību normu iztulkošanas metodiku, proti, tiesību normu iztulkošanas metodes un to piemērošanas

secību.¹⁵ Piemērojot starptautiskās tiesības, izmanto starptautisko tiesību normu iztulkošanas metodiku.¹⁶

43. Administratīvā pārkāpuma procesā ir ievērojami Administratīvās atbildības likumā noteiktie administratīvā pārkāpuma procesa pamatprincipi (Administratīvās atbildības likuma [27.–38. pants](#)) un citi vispārējie tiesību principi. Ja lietā tiek piemērots vispārējais tiesību princips, spriedumā atklāj (konkretizē) tā saturu, cita starpā izmantojot gan likuma tekstā norādītos attiecīgā administratīvā pārkāpuma procesa pamatprincipa satura elementus, gan atbilstošas Satversmes tiesas, Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Eiropas Savienības Tiesas atziņas, kas nepieciešamības gadījumā papildinātas ar Senāta atziņām par attiecīgā vispārējā tiesību principa saturu un piemērošanu.

Piemērs

- Lai izvērtētu, vai nav pārkāpts diskriminācijas aizliegums, tiesai jānoskaidro:
 - 1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos;
 - 2) vai apstrīdētais regulējums paredz vienādu vai atšķirīgu attieksmi pret šīm personām;
 - 3) vai šāda attieksme ir noteikta ar normatīvajos aktos paredzētā kārtībā pieņemtu tiesību normu;
 - 4) vai šāda attieksme ir attaisnojama, proti, vai tai ir objektīvs un saprātīgs pamats (sk. *Satversmes tiesas 2020. gada 10. jūlija sprieduma lietā Nr. [2019-36-01](#) 10. punktu*).
- Eiropas Savienības tiesībās tiesiskās noteiktības princips paredz, pirmkārt, ka tiesību normām ir jābūt skaidrām un precīzām un, otrkārt, ka personām ir jābūt iespējai paredzēt to piemērošanu (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2009. gada 10. septembra sprieduma lietā „Plantanol”, C-201/08, [ECLI:EU:C:2009:539](#), 46. punkts un tajā minētā judikatūra, 2014. gada 9. oktobra sprieduma lietā „Traum EOOD”, C-492/13, [ECLI:EU:C:2014:2267](#), 28. punkts*).

4.2. Ieteikumi argumentēšanai ar tiesas nolēmumu

44. Tiesa, sagatavojot lietu iztiesāšanai, noskaidro, kāda tiesu prakse ir izveidojusies konkrētajā lietu kategorijā.

¹⁵ Par Eiropas Savienības tiesību iztulkošanu skat.: Lenārtss K., Gutjeress-Fonss H. A. Eiropas Savienības tiesas interpretācijas metodes. Tulk. no franču val. Inetas Ziemeles zinātniskā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022.

Par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošanu un interpretāciju plašāk skat.: Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras rokasgrāmatu „[Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošana tiesību aktu izstrādes un politikas veidošanas procesā valstu līmenī](#)”.

¹⁶ Par cilvēktiesību normu interpretāciju skat.: Cilvēktiesības pasaulē un Latvijā. Inetas Ziemeles zinātniskā redakcijā. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 411.-424. lpp.

45. Interpretējot un piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru. Atkarībā no piemērojamās tiesību normas izmanto Senāta, Satversmes tiesas, Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru.
46. Administratīvo pārkāpumu lietās nepastāv kasācijas tiesvedība, tāpēc tiesu prakses vienotības nodrošināšana un judikatūras veidošana ir apelācijas instanču tiesu uzdevums. Nepastāvot īpašiem rīkiem judikatūras sistematizācijai, tas ir tiesu uzdevums nodrošināt vienotu tiesu praksi, kā arī vienveidīgu tiesību normu interpretāciju un piemērošanu. Apelācijas instances tiesas atziņas par piemērojamo likumu normu interpretāciju pielīdzināmas judikatūras atziņām.
47. Pirms judikatūras atziņas izmantošanas argumentācijā pārliecinās par tās attiecināmību uz konkrēto lietu, proti, salīdzina lietu juridiski nozīmīgos faktiskos un tiesiskos apstākļus. Ja kādas judikatūras atziņas attiecināmība uz izskatāmo lietu ir strīdīga vai nav acīmredzama, ieteicams apsvērt nepieciešamību nolēmuma motīvu daļā norādīt tos salīdzināmos apstākļus, kas attaisno šīs atziņas izmantošanu konkrētajā lietā. Par acīmredzami attiecināmu uz izskatāmo lietu nevar atzīt ārvalstu tiesu judikatūru, tāpēc šajos gadījumos papildus norādāms tiesību salīdzinošās analīzes metodoloģijā balstīts judikatūras izmantošanas pamatojumu.
48. Lai judikatūras atziņu izmantošana nekļūtu pašmērķīga, spriedumā to norāda, ciktāl tas ir objektīvi nepieciešams, lai pamatojums būtu pietiekams un skaidrs. Spriedumā izmantojot kādu judikatūras atziņu, atsaucē ieteicams norādīt ne vairāk kā trīs nolēmumus, kuros šī atziņa ir izteikta.
49. Ja tiesa uzskata par nepieciešamu atkāpties no līdzšinējās judikatūras vai tiesu prakses, tā spriedumā īpaši pamato šādas atkāpšanās iemeslus.¹⁷
50. Atsaucoties uz Latvijas tiesas nolēmumu, spriedumā norāda tiesas nosaukumu, nolēmuma veidu un datumu, arhīva numuru, ECLI numuru (ja ECLI numurs nolēmumam nav piešķirts, tad lietas numuru) un nolēmuma punktu. Ieteicams ECLI numuram pievienot hipersaiti uz attiecīgo anonimizēto nolēmumu. Atsauci uz tiesu nolēmumiem noformē slīprakstā.
51. Senāta nolēmumiem kā tiesas nosaukumu norāda „Senāts” neatkarīgi no faktiskā tiesas nosaukuma nolēmuma pieņemšanas laikā. Senāta departamentu identificē nolēmuma arhīva numurs, tāpēc departamenta nosaukumu nenorāda.
52. Ja Senāta nolēmums pieņemts slēgtā tiesas sēdē, norāda anonimizēto numuru, ar kuru nolēmums publicēts judikatūras nolēmumu arhīvā.

¹⁷ Eiropas Cilvēktiesību tiesa vairākkārt ir norādījusi, ka valsts ir atbildīga par savas tiesību sistēmas organizēšanu tādā veidā, lai pēc iespējas tiktu novērsta pretrunīgu tiesas nolēmumu pieņemšana (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 2011. gada 20. oktobra sprieduma lietā „Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey”, iesnieguma Nr. 13279/05, 55. punkts un tajā minētā judikatūra*).

Savukārt Satversmes tiesa ir atzinusi, ka gadījumos, kad tiesai ir nepieciešams atkāpties no agrāk sniegtajām tiesu prakses atziņām, tā ir tiesīga to darīt, taču tikai pienācīgi argumentējot savu viedokli (*Satversmes tiesas 2055. gada 4. janvāra sprieduma lietā Nr. 2004-16-01 15. punkts un tajā norādītā judikatūra*).

Piemēri

(Senāta 2021. gada 23. marta lēmuma lietā Nr. SKA-741/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0323.A420227920.9.L](#), 7. punkts)

(Senāta 2009. gada 3. marta sprieduma lietā Nr. [SKA-48/2009](#), P129058107, 6. punkts)

53. Atsaucē uz Eiropas Savienības Tiesas vai Eiropas Savienības Vispārējās tiesas nolēmumu norāda tiesas nosaukumu, nolēmuma veidu, nolēmuma datumu, lietas nosaukumu, lietas numuru, ECLI numuru un nolēmuma punktu. ECLI numuram vēlams pievienot hipersaiti uz nolēmuma atrašanās vietu Eiropas Savienības Tiesas judikatūras pārļūkā ([Info-Curia](#)) vai Eiropas Savienības tiesību aktu portālā „[EUR-Lex](#)”. Lietas nosaukumu norāda, „InfoCuria” pārļūkā izvēloties latviešu valodu.

Piemērs

(Eiropas Savienības Tiesas 2017. gada 22. marta sprieduma apvienotajās lietās „Euro-Team Kft. un Spirál-Gép Kft.”, C-497/15 un C-498/15, [ECLI:EU:C:2017:229](#), 39. punkts)

54. Atsaucē uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumu norāda tiesas nosaukumu, nolēmuma veidu, nolēmuma datumu, lietas nosaukumu (angļu valodā vai, ja nolēmums nav publicēts angļu valodā, franču valodā), iesnieguma numuru un nolēmuma punktu. Iesnieguma numuram vēlams pievienot hipersaiti uz nolēmuma atrašanās vietu Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras pārļūkā „[HUDOC](#)”.

Piemērs

(Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 2009. gada 10. februāra sprieduma lietā „Sergey Zolotukhin v. Russia”, iesnieguma Nr. [14939/03](#), 52.–54. punkts)

4.3. Ieteikumi argumentēšanai ar tiesību doktrīnas atziņu

55. Spriedumā var atsaukties uz juridiskajā literatūrā ietvertu tiesību doktrīnas atziņu kā tiesību palīgavotu, ja tas ir objektīvi nepieciešams, lai pamatojums būtu pietiekams, pārļiecinošs un skaidrs. Tiesību doktrīnas atziņas spriedumā nav izmantojamas pašmērķīgi vai lai skaidrotu vispārzināmus tiesību pamatjautājumus. Par tiesību zinātnes atziņas pareizību un piemērojamību tiesai iepriekš ir jāpārļiecinās, jo pat valdoša doktrinārā viedokļa pareizība nav iepriekš noteikta (prezumējama).
56. Spriedumā atsaucēs uz speciālo literatūru norādāmas gadījumos, kad tiesa savā argumentācijā izmanto citu zinātnes nozaru atziņas, kurām ir nozīme lietas faktisko apstākļu noskaidrošanā. Speciālajā literatūrā pausto atziņu pareizība un ticamība ir vērtējama, izmantojot zinātniskuma kritērijus (piemēram, objektivitāte, pamatotība, izvēlētās pētniecības metodes, atziņu publicēšana un pieejamība zinātniskai polemikai).

57. Atsauksšanās uz tiesību doktrīnu izmantojama, lai papildinātu tiesas izdarīto secinājumu un atzinumu pamatojumu. Norāde uz tiesību doktrīnas atziņu pati par sevi neveido pietiekamu tiesas sprieduma pamatojumu.
58. Ja tiesa atsaucas uz juridiskajā literatūrā pastāvošu viedokli, kam nepievienojas, tā sniedz nepievienošanās pamatojumu (izskaidro, kādēļ šis viedoklis ir kļūdainis). Ja attiecīgajā jautājumā juridiskajā literatūrā pastāv pretēji viedokļi, tiesa īsumā pamato izvēlēto pozīciju.
59. Atsauce uz juridiskās literatūras avotu jāveido tā, lai varētu identificēt izmantoto avotu un pārliecināties par tā saturu. Atsaucē ietveramās ziņas ir atkarīgas no konkrētā avota publikācijas veida, proti, no tā, vai atziņa publicēta monogrāfijā, rakstu krājumā, periodiskā izdevumā vai tīmekļvietnē. Jebkurā gadījumā atsaucē norāda publikācijas autoru un nosaukumu. Atsauci raksta slīprakstā.

Piemēri

(Andruškina I. 21. nodaļas komentārs. Grām.: Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi. E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 465. lpp.)

Briede J., Višķere R., Litvins G., Bitāns A., Danovskis E. 92. panta komentārs. Grām.: Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R. Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 137. lpp.)

4.4. Atziņas par faktisko apstākļu un pierādījumu analīzi

§ Vispusīga un pilnīga pierādījumu pārbaude un novērtēšana nozīmē to, ka tiesa novērtē visus lietā esošos pierādījumus. Arī juridiskajā literatūrā atzīts, ka tiesa nedrīkst atstāt bez ievērības nevienu pieņemto pierādījumu. Ja pierādījumi ir iesniegti, vērtējums jānodod par visiem pierādījumiem. Tādējādi tiesai ir jānovērtē arī tādi pierādījumi, kas neapstiprina tiesas izdarītos secinājumus, bet gluži otrādi – no tiem izriet pretējs secinājums. Šādā gadījumā tiesai jāpamato, kāpēc konkrētais pierādījums neapstiprina attiecīgo faktu. Ja tiesa kādam pierādījumam nepiešķir ticamību, arī tas ir jāpamato, norādot, kādi apstākļi vai pierādījumi liek apšaubīt konkrētā pierādījuma ticamību. Tiesai, ja tā kādam pierādījumam nepiešķir nozīmi un uzskata, ka tas nevar ietekmēt lietas izspriešanu, arī tas ir jāpamato. Turklāt šāds pamatojums nevar aprobežoties ar vispārīgām frāzēm, jābūt norādītam skaidram un saprotamam iemeslam. Citiem vārdiem sakot, tiesas spriedumā ietvertajam pierādījumu novērtējumam ir jābūt tādām, lai procesa dalībniekiem nerastos neatbildēti jautājumi par lietā esošu atsevišķu pierādījumu nepieminēšanu un nenovērtēšanu. Pretējā gadījumā tiesas spriedums var radīt šaubas par procesa taisnīgumu.¹⁸

¹⁸ Senāta 2021. gada 22. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-703/2021, [ECLI:LV:AT:2021:1222.A420183117.17.S](#), 11. punkts. Ar atsauci uz Senāta 2018. gada 28. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-655/2018 (ECLI:LV:AT:2018:1228.A420495111.3.S) 8. punktu, Līcis A. Prasības tiesvedībā un pierādījumi. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 77., 80. lpp.

- § Tiesai ir nepieciešams uz lietā minētajiem faktiem skatīties to kopumā, pārbaudot, vai tie ir savstarpēji saskanīgi, vai iegūtie pierādījumi viens otru apstiprina, vai paskaidrojumos un liecībās norādītie fakti sakrīt ar dokumentos un citos pierādījumos norādīto.¹⁹
- § Īpaši liela vērība tiesībām iesniegt pierādījumus un sagaidīt to novērtējumu spriedumā ir jāpievērš lietās, kurās iestāde piemērojusi sankciju, kas ir pielīdzināma krimināltiesiskai sankcijai. Personai, kurai tiek piemērota krimināltiesiska rakstura sankcija, ir jābūt efektīvām iespējām aizsargāt savas tiesības taisnīgā tiesas procesā, un tas paredz tiesības iesniegt pierādījumus saviem iebildumiem savu tiesību aizsardzībai.²⁰
- § Pastāv trīs alternatīvi kritēriji, kurus piemērojot var konstatēt, vai kāds administratīvais pārkāpums ietilpst Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 6. pantā lietoto jēdzienu „izvirzītās apsūdzības pamatotība krimināllietā” un „apsūdzība noziedzīgā nodarījumā” tvērumā. Šie kritēriji ir šādi:
- 1) konkrētā nodarījuma kvalifikācija valsts tiesību aktos, to saistot ar krimināltiesībām;
 - 2) konkrētā nodarījuma raksturs un smagums;
 - 3) attiecīgajai personai par konkrēto nodarījumu potenciāli draudošā soda bardzība.
- Lai pārkāpumu atzītu par „noziedzīgu nodarījumu” Konvencijas 6. panta izpratnē, pietiek ar to, ka šāds pārkāpums atbilst vismaz vienam no minētajiem kritērijiem.²¹
- § Lai noskaidrotu lietas patiesos apstākļus, fakti ir jāvērtē to kopumā, nevis izolēti. Atsevišķu faktu atlase un to kļūdaina interpretācija neļauj atklāt patiesību. Atsevišķi fakti, izrauti no kopsakarības, zaudē pierādījuma spēku. Tas nozīmē, ka tiesai pierādījumi jāvērtē to kopumā, nevis izolēti, jāiedziļinās katra pierādījuma būtībā, salīdzinot to ar citiem, un gadījumā, ja konstatētas pretrunas, jānorāda pamatojums, kādēļ vienam pierādījumam dota priekšroka.²²
- § Pierādījumu uzskaitījums un vispārīga atsauce, ka no tiem izriet konkrētais secinājums, nav pietiekams pamatojums.²³
- § No tiesībām uz taisnīgu tiesu izriet nepieciešamība sprieduma motīvos atklāt tiesas izdarīto pierādījumu analīzi un ar to saistītos apsvērumus, kas noveduši tiesu pie galīgā secinājuma. Spriedumā nepieciešams analizēt lietā konstatēto faktu nozīmi un ietekmi, kādu šie fakti atstāj uz strīda būtību. Tiesai nav pietiekami tikai vispārīgi atsaukties uz

¹⁹ Senāta 2020. gada 21. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-98/2020, [ECLI:LV:AT:2020:1221.A420259115.4.S](#), 8. punkts.

²⁰ Senāta 2019. gada 26. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-852/2019 ([ECLI:LV:AT:2019:1126.A43010414.6.S](#)) 11. punkts. Ar atsauci uz Senāta 2016. gada 14. septembra spriedumu lietā Nr. [SKA-461/2016](#).

²¹ Satversmes tiesas 2013. gada 28. martā sprieduma lietā Nr. [2012-15-01](#) 13.1. punkts; Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1976. gada 8. jūnija sprieduma lietā „Engel and others v. the Netherlands”, pieteikumu Nr. 5100/71, Nr. 5101/71, Nr. 5102/71, Nr. 5354/72, Nr. [5370/72](#), 82. punkts, 2009. gada 10. februāra sprieduma lietā „Sergey Zolotukhin v. Russia”, pieteikuma Nr. [14939/03](#), 52.–56. punkts.

²² Senāta 2020. gada 30. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-94/2020, [ECLI:LV:AT:2020:0630.C33757416.8.S](#), 7.3. punkts.

²³ Senāta 2019. gada 25. septembra sprieduma lietā Nr. SKA-1031/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0925.A420735510.12.S](#), 8. punkts.

konstatētajiem apstākļiem vai lietā esošajiem pierādījumiem, bet tiesai jāsniedz savs vērtējums par to, kāda ir šo apstākļu vai pierādījumu nozīme lietā, kāpēc konkrēti fakti par kaut ko liecina vai neliecina, lai personai, kura lasa tiesas nolēmumu, būtu saprotams, kā un kāpēc tiesa konkrētajos apstākļos izdarījusi konkrētus secinājumus. Tāpēc konstatēto apstākļu un pierādījumu uzskaitījums bez tam sekojošas analīzes un novērtējuma pats par sevi neveido pienācīgu tiesas sprieduma pamatojumu. Faktisko apstākļu atreferējums un par šiem apstākļiem izdarīts secinājums bez izvērstākas analīzes būtu pietiekams vienīgi tādos izņēmuma gadījumos, ja konkrētajos apstākļos jebkuram saprātīgam novērotājam no malas būtu acīmredzami un pašsaprotami, ka konstatētie fakti var novest tikai pie viena konkrēta secinājuma.²⁴

- § Liecinieku liecības spriedumā nav jāizklāsta pilnīgi, bet jānorāda tikai tās, kas ir būtiskas (*Senāta 2016. gada 8. decembra lēmums lietā Nr. [SKK-633/2016](#), 11350312105*). Šī atziņa tiek uzturēta un precizēta jaunākajos Senāta lēmumos – piemēram, Senāta 2021. gada 26. februāra lēmumā lietā Nr. SKK-4/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0226.15830014213.11.L](#), kurā Senāts ir atzinis, ka tiesai ne tikai jāizklāsta lietā iegūto pierādījumu būtība, bet jāmin konkrētas ziņas par faktiem, kas iegūtas no lietā nopratināto personu liecībām un citiem pierādījumiem, norādot, ko tieši ar šīm ziņām par faktiem tiesa atzīst par pierādītu.²⁵

4.5. Atziņas par tiesību normu piemērojamības vērtēšanu

- § Tiesu varas uzdevums ir nodrošināt, lai, izskatot katru konkrēto lietu, tiktu garantēta Satversmes normu, likumu un citu normatīvo aktu īstenošana, vispārējo tiesību principu ievērošana, kā arī aizsargātas cilvēka tiesības un brīvības. Tiesiskā valstī tieši vispārējās jurisdikcijas tiesas ir atzīstamas par efektīvāko mehānismu, kas, izvērtējot katru gadījumu individuāli, var konstatēt, vai ir ievērots saprātīgs līdzsvars starp konkrētās personas tiesībām un sabiedrības interesēm.

Nodrošinot Satversmes normām atbilstošāko, taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu, tiesību normas piemērotājam ir piešķirtas tiesības noteikt piemērojamo tiesību normu. Lai ar piemērojamo tiesību normu sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko mērķi, jāizmanto dažādas tiesību normu interpretācijas metodes – ne tikai gramatiskā, bet arī vēsturiskā, sistēmiskā un teleoloģiskā metode. Satversmei atbilstoša tiesību normu piemērošana ietver sevī pareizās tiesību normas atrašanu un atbilstošu interpretēšanu, intertemporālās un hierarhiskās piemērojamības izvērtēšanu, atbilstošās judikatūras izmantošanu, kā arī tiesību tālākveidošanu.²⁶

²⁴ Senāta 2019. gada 29. maija sprieduma lietā Nr. SKA-274/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0529.A420367614.3.S](#), 7.punkts. Ar atsauci uz Senāta 2018. gada 22. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-108/2018 (A420299713) 7. punktu.

²⁵ Senāta 2022. gada [...] lēmuma lietā Nr. [SKK-II/2022](#) 15.5. punkts.

²⁶ Satversmes tiesas 2011. gada 13. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. [2011-15-01](#) 7. punkts un tajā minētā judikatūra.

- § Senāts atzīst, ka personas arguments par piemērojamo tiesību normu konstitucionalitāti ir pietiekami būtisks, tāpēc ir apsverams arī gadījumā, ja pirmšķietami nav šaubu par zemāka juridiskā spēkā tiesību normu saturu.²⁷
- § Tiesai nav pienākuma ikreiz, kad kāda no procesā iesaistītajām personām izteikusi lūgumu par lietas ierosināšanu Satversmes tiesā, šādu lūgumu apmierināt. Šādas tiesības un pienākums rodas tad, ja tiesa, izvērtējusi pieteikto lūgumu vai arī pati pēc savas iniciatīvas, uzskata, ka konkrētajā tiesvedībā piemērotā tiesību norma neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Ja tiesa, tulkojot tiesību normu atbilstoši tiesību normu iztulkošanas (interpretācijas) metodēm, nekonstatē pretrunas ar augstāka juridiskā spēka tiesību normu, tā šādu lūgumu noraida.²⁸
- § Ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu tiesām ir piešķirtas visplašākās iespējas vērsties Eiropas Savienības Tiesā, ja tās uzskata, ka lietā, kuru tās izskata, rodas jautājumi par Savienības tiesību normu, kas nepieciešamas to izskatīšanā esošā strīda atrisināšanai, interpretāciju vai spēkā esamības vērtējumu. Tāpēc valsts tiesām ir iespēja un vajadzības gadījumā pienākums uzdot prejudiciālu jautājumu, ja tās pēc savas iniciatīvas vai pēc procesa dalībnieku lūguma konstatē, ka strīda pamatā ir atrisināms jautājums, uz kuru attiecas šā panta pirmā daļa.²⁹
- § Atbilstoši Ieteikumiem valstu tiesām par prejudiciālā nolēmuma tiesvedības ierosināšanu tiesas kompetence prejudiciālā kārtā lemt par Eiropas Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību, ir īstenojama vienīgi pēc valstu tiesu iniciatīvas neatkarīgi no tā, vai pamatlietas puses ir vai nav paidušas vēlmi par vērsanos Eiropas Savienības Tiesā. Proti, tā kā valsts tiesai, kura izskata strīdu, ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, tikai minētās tiesas kompetencē, ņemot vērā katras lietas īpatnības, ir novērtēt gan lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieciešamību, lai tā spētu pieņemt nolēmumu, gan jautājuma, kuru tā uzdod Eiropas Savienības Tiesai, atbilstību. Dalībvalstu tiesas var vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar jautājumu par kādas Eiropas Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, ja tās uzskata, ka šajā ziņā ir vajadzīgs Eiropas Savienības Tiesas nolēmums, lai tās varētu pasludināt spriedumu. Tomēr, ja jautājums rodas lietā, ko izskata tiesa, kuras nolēmumus nevar pārsūdzēt tiesā atbilstoši valsts tiesību normām, tai ir pienākums vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu (*sk. Līguma par Eiropas Savienības dalību 267. panta trešo daļu*), izņemot gadījumus, kad attiecīgajā jomā jau ir iedibināta judikatūra vai arī nepastāv saprātīgas šaubas par to, kā pareizi interpretēt attiecīgo tiesību normu.³⁰

²⁷ Senāta 2021. gada 21. maija lēmums lietā Nr. SKA-974/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0521.A420164220.8.L](https://eur-lex.europa.eu/eli/lv/at/2021/0521/a420164220_8_l), 11. punkts.

²⁸ Senāta 2012. gada 10. maija lēmums lietā Nr. SKK-132/2012, 118400000909, un 2020. gada 28. februāra lēmuma lietā Nr. SKK-55/2020, [ECLI:LV:AT:2020:0228.11091128816.5.L](https://eur-lex.europa.eu/eli/lv/at/2020/0228.11091128816_5_l), 8.6. punkts.

²⁹ Eiropas Savienības Tiesas 2017. gada 1. februāra sprieduma lietā „Tolley”, C 430/15, [ECLI:EU:C:2017:74](https://eur-lex.europa.eu/eli/eu/c/2017/74), 30. punkts.

³⁰ Ieteikumi valstu tiesām par prejudiciālā nolēmuma tiesvedības ierosināšanu (2019/C 380/01), 3., 5. un 6. p. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis C 380/3, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:32019H1108\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:32019H1108(01)).

§ Senāta judikatūrā atzīts, ka tiesai nav pienākuma ikreiz vērsties Eiropas Savienības Tiesā, ja kāda no procesā iesaistītajām personām ir izteikusi šādu viedokli. Šādas tiesības un likumā noteiktos gadījumos arī pienākums rodas tad, ja tiesa uzskata, ka konkrētajā tiesvedībā ir nepieciešams Eiropas Savienības Tiesas prejudiciāls nolēmums par Eiropas Savienības tiesību normas interpretāciju un spēkā esību.³¹

4.6. Atziņas par tiesu nolēmumu, juridiskās literatūras un citu tiesību avotu izmantošanu sprieduma argumentācijā

§ Nav svarīgi tas, vai tiesa ir atsaukusies uz kādu konkrētu tiesas spriedumu, bet gan tas, vai pēc būtības tiesas spriedums atbilst pastāvošajai judikatūrai.³²

§ Tiesu nolēmumos ietvertā motivācija ir būtisks instruments tiesnešiem gan anglosakšu tiesību sistēmas valstīs, gan kontinentālo tiesību sistēmas valstīs, neatkarīgi no tā, vai tiesu precedenti uzskatāmi par saistošu tiesību avotu vai ne. Atbilstoši vienlīdzības principam un tiesībām uz taisnīgu tiesu tiesai ir jāņem vērā tiesu prakse (judikatūra) analogās lietās. Savukārt, ja tiesa nolemj atkāpties no iepriekšējās tiesu prakses, šai atkāpei jābūt skaidri izteiktai nolēmumā (sal. *Eiropas Tiesnešu konsultatīvās padomes (CCJE) viedokļa Nr. 20 „Tiesu loma tiesību normu vienveidīgā piemērošanā” 1. un 10. punkta secinājumi un rekomendācijas. Pieņemts Strasbūrā 2017. gada 10. novembrī. Augstākās Tiesas Biļetens, 2018, Nr. 16, 63. lpp.*). Tādējādi tiek nodrošināta vienveidīga tiesību normu piemērošana. Līdz ar to tiesai nav šķēršļu motīvu daļas argumentos atsaukties uz tiesu praksi.³³

§ Tiesai ir tiesības atkāpties no judikatūrā nostiprinātām atziņām, taču tādā gadījumā ir jāveic apskatāmā jautājuma rūpīga analīze un pamatojums.³⁴

§ Senāts, akceptējot tiesību doktrīnā izteiktās atziņas, ir uzsvēris, ka tādas tiesu prakses izpēte, kas izveidojusies citās, faktisko apstākļu ziņā salīdzināmās lietās, no vienas puses, nodrošina tiesiskās vienlīdzības un stabilitātes principa ievērošanu, no otras puses, palīdz rast vienotus kritērijus piedzenamās kompensācijas apmēra noteikšanai. Vienlaikus Senāts atzīmē, ka, lai gan tiesai judikatūra ir jāņem vērā, tiesa ir neatkarīga un tādēļ nav absolūti saistīta ar judikatūru: tā var no judikatūras atkāpties, ja tam ir pamatoti iemesli.³⁵

³¹ Senāta 2023. gada 5. jūlija sprieduma lietā Nr. SKK-227/2023, [ECLI:LV:AT:2023:0705.11088102121.6.L](#), 7. punkts, 2021. gada 21. septembra lēmuma lietā Nr. SKK-9/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0921.11816005315.3.L](#), 8.1. punkts.

³² Senāta 2021. gada 6. oktobra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-1258/2021, [ECLI:LV:AT:2021:1006.A420125220.8.L](#), 6. punkts.

³³ Senāta 2019. gada 17. septembra sprieduma lietā Nr. SKA-595/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0917.A420306416.10.S](#), 10. punkts.

³⁴ Senāta 2020. gada 5. marta lēmuma lietā Nr. SKK-52/2020, [ECLI:LV:AT:2020:0305.11352011918.6.L](#), 7. punkts.

³⁵ Senāta 2022. gada 31. marta sprieduma lietā Nr. SKC-12/2022, [ECLI:LV:AT:2022:0331.C26171617.15.S](#), 9.4.2. punkts. Ar atsauci uz Senāta 2018. gada 26. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-172/2018, [ECLI:LV:AT:2018:0626.C40101714.1.S](#), 11.2. punktu.

- § Interpretējot nacionālos tiesību aktus, kuros iedzīvinātas Eiropas Savienības tiesību normas, ir jāņem vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra par šo normu interpretāciju.³⁶
- § Vispārīgi Latvijas tiesai nav liegts izmantot kādu ārvalsts tiesas spriedumu, taču tiesa nevar atsaukties uz to kā pamatavotu, un tādā gadījumā spriedumā jābūt īpašam pamatojumam, kā un kādēļ šādā spriedumā izteiktās atziņas var būt noderīgas konkrēta jautājuma izpratnei un kādēļ salīdzinošā tiesību analīze ir vietā.³⁷
- § Tiesību zinātnieku viedokļi par atsevišķu tiesību normu interpretāciju ir doktrinālā tulkošana un nav saistoša tiesām tiesību normu piemērošanā.³⁸
- § Likumu zinātniskie komentāri ir likumu neoficiālā doktrinālā tulkošana, un tie ir pieļaujami tiesas atzinumu pamatošanai.³⁹
- § Puses pieaicinātā tiesību zinātnieka sagatavots atzinums par strīda apstākļu juridiskās kvalifikācijas jautājumiem nav atzīstams par tiesību palīgavotu. Lai tam atzītu tiesību palīgavota statusu, jāpārliecinās par tiesību zinātnieka neitralitāti konkrētajā lietā un objektivitāti, kā arī atzinumam jābūt publicētam un pieejamam zinātniskajai polemikai.⁴⁰
- § Tiesību normas satura noskaidrošanā likumprojekta anotācija ir izmantojama kā viens no normas vēsturiskās izziņas avotiem, turklāt ņemot vērā, ka vēsturiskā iztulkošanas metode ir tikai viena no tiesību normu iztulkošanas metodēm, kurai jāpieiet pietiekami kritiski.

Tiesību normas iztulkošanā anotācija analizējama kontekstā ar pārējiem likumprojekta izstrādes materiāliem, īpašu uzmanību pievēršot likumprojekta izskatīšanas gaitā izdarītajām izmaiņām sākotnējā likumprojektā un pieņemtajai gala redakcijai. Arī Senāts ir uzsvēris, ka likumprojekta anotācija nevar tikt izmantota kā vienīgais avots likumdevēja gribas noskaidrošanā.

Anotāciju nevar izmantot un tajā norādītais nevar būt pamats secinājumiem par likumdevēja gribu, ja, izstrādājot anotāciju, netika ņemti vērā tie apsvērumi, kurus likumdevējs apsvēra, akceptējot vēlākās tiesību normu redakcijas.⁴¹

5. Rezolutīvās daļas veidošana

226. pants. Sprieduma forma un saturs

[..]

(6) Rezolutīvajā daļā norāda tiesas nolēmumu, rīcību ar izņemtajām mantām un dokumentiem, piedzenamos procesuālos izdevumus, kā arī sprieduma pārsūdzēšanas termiņu un kārtību.

³⁶ Senāta 2016. gada 21. jūnija lēmums lietā Nr. [SKK-99/2016](#), 15890011613.

³⁷ Senāta 2020. gada 28. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-276/2020, [ECLI:LV:AT:2020:0428.C30407917.9.S](#), 8.2.4. punkts.

³⁸ Senāta 2014. gada 2. decembra lēmums lietā Nr. [SKK-802/2014](#), 11517024607.

³⁹ Senāta 2011. gada 22. septembra lēmums lietā Nr. [SKK-525/2011](#), 11815001110.

⁴⁰ Senāta 2020. gada 25. novembra sprieduma lietā Nr. SKC-41/2020, [ECLI:LV:AT:2020:1125.C28330013.6.S](#), 14. punkts.

⁴¹ Krūmiņa V., Bērtaite-Pudāne I. Par anotācijām un likumdevēja gribu no tiesību piemērotāja skatpunkta. Jurista Vārds, 28.09.2021., Nr. 39 (1201), 23.-29. lpp.

60. Rezolutīvajā daļā ieteicams norādīt tieši tās Administratīvās atbildības likuma normas, kas pamato šajā sprieduma daļā iekļauto tiesas nolēmumu (norāda kādu no 227. panta pirmajā daļā noteiktajiem sprieduma veidiem). Parasti šeit nebūs nepieciešams atsaukties uz citām Administratīvās atbildības likuma normām, kas nosaka, piemēram, sprieduma sastādīšanas vispārīgos noteikumus (224. pants) vai sprieduma formu un saturu (226. pantu).
61. Rezolutīvajā daļā norāda arī rīcību ar izņemtajām mantām un dokumentiem un piedzenamos procesuālos izdevumus.
62. Rezolutīvajā daļā aiz vārdiem „nosprieda” kolu neliek.
63. Aiz vārda „nosprieda” nākamo rindkopu sāk ar mazo burtu, ja vien pirmais vārds nav īpašvārds.

Piemērs

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227. panta pirmās daļas 1. punktu, tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja 20XX. gada 31. augusta lēmumu Nr. XXXX, bet [Vārds Uzvārds] sūdzību noraidīt.

64. Ja aiz vārdiem „nosprieda” seko uzskaitījums, katras rindkopas beigās liek semikolu un rindkopu sāk ar mazo burtu, neliekot atstarpi starp rindkopām.

Piemērs

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227. panta pirmās daļas 3. punktu, tiesa

nosprieda

atcelt Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes 20XX. gada 31. augusta lēmumu Nr. XXXX;

konstatēt [Vārds Uzvārds] atbildību administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts Administratīvā sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 12. panta pirmajā daļā;

piemērot [Vārds Uzvārds] naudas sodu 50 naudas soda vienības jeb 250 *euro*.

65. Norādi par sprieduma pārsūdzēšanas iespējām atdala ar tukšu rindu. Lai atvieglotu pārsūdzības termiņa aprēķināšanu, rezolutīvajā daļā papildus var iekļaut arī norādi par sprieduma paziņošanu, proti, norādīt, no kura datuma spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.

Piemērs

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227. panta pirmās daļas 4. punktu, tiesa

nosprieda

grozīt ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja 20XX. gada 31. augusta lēmumu Nr. XXXX [Vārds Uzvārds] piemēroto naudas sodu no četrām naudas soda vienībām jeb 20 *euro* uz trim naudas soda vienībām jeb 15 *euro*.

Spriedumu 10 darbdienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas (diena, kad spriedums pieejams tiesas kancelejā) var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Latgales rajona tiesā.

Spriedums pieejams tiesas kancelejā 20XX. gada 20. novembrī.

6. Apelācijas instances tiesas sprieduma rakstīšana

247. pants. Apelācijas instances tiesas nolēmums

(1) Apelācijas instances tiesa sastāda nolēmumu atbilstoši šā likuma 28., 29. un 30. nodaļas nosacījumiem.

(2) Apelācijas instances tiesas nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

66. Iepriekšminētie sprieduma rakstīšanas ieteikumi uz apelācijas instances tiesas spriedumu rakstīšanu ir attiecināmi, ciktāl tie atbilst apelācijas instances specifikai. Šajā nodaļā ir iekļauti apelācijas instances tiesai specifiskie papildu ieteikumi.

6.1. Papildu ieteikumi apelācijas instances tiesas sprieduma veidošanai

67. Apelācijas instanču tiesu uzdevums ir nodrošināt tiesu prakses vienotību un veidot judikatūras atziņas.

68. Tiesām, kuru nolēmumus nevar pārsūdzēt, ir pienākums vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu par administratīvā pārkāpuma procesā piemērojamas Eiropas Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esības vērtējumu, izņemot gadījumus, kad attiecīgajā jomā jau ir iedibināta judikatūra (un jauni

apstākļi nerada patiesas šaubas par iespēju piemērot šo judikatūru konkrētā gadījumā) vai arī veids, kā pareizi interpretēt attiecīgo tiesību normu, ir acīmredzams.⁴²

69. Izskatot administratīvā pārkāpuma lietu koleģiāli, sprieduma ievaddaļā kā pirmo norāda tiesnesi referentu. Pārējos tiesnešus raksta alfabēta secībā pēc uzvārdiem.

70. Apelācijas instances tiesas sprieduma ievaddaļā papildus norāda apelācijas sūdzības vai protesta iesniedzēju un tiesas spriedumu, par kuru iesniegta sūdzība vai protests.

Piemēri

Lieta Nr. [lietas nr.]

[arhīva Nr.]

Kurzemes apgabaltiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 20XX. gada XX. novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente [Vārds Uzvārds] un tiesneši [Vārds Uzvārds] un [Vārds uzvārds]

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu saistībā ar [Vārds Uzvārds] apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 20XX. gada XX. oktobra spriedumu.

Tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis [Vārds, Uzvārds], tiesnesis [Vārds, Uzvārds] un tiesnese [Vārds, Uzvārds]

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu saistībā ar [Vārds Uzvārds] apelācijas sūdzību par [Tiesas nosaukums] rajona tiesas 20XX. gada XX. oktobra spriedumu.

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente [Vārds Uzvārds] un tiesneši [Vārds Uzvārds] un [Vārds uzvārds]

⁴² Plašāk skat.: Eiropas Savienības Tiesas Ieteikumus valstu tiesām par prejudiciālā nolēmuma tiesvedības ierosināšanu, kas pieejami Eiropas Savienības Tiesas tīmekļvietnes sadaļā Tiesa/Process https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/lv/.

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par [Vārds Uzvārds] saukšanu pie administratīvās atbildības par amatpersonas likumīgo prasību nepildīšanu sakarā ar [Vārds Uzvārds] apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 20XX. gada XX. oktobra spriedumu.

71. Apelācijas instances tiesas sprieduma aprakstošajā daļā ieteicams norādīt:
- 71.1. kodolīgu informāciju par administratīvās pārkāpuma lietas izskatīšanu iestādē, norādot, par kādu administratīvo pārkāpumu persona ir saukta pie administratīvās atbildības un kāds sods tai ir piemērots, ziņas par lēmuma pārsūdzību augstākai amatpersonai (ja tāda lietā ir bijusi) un vēršanos tiesā;
 - 71.2. pārsūdzētā pirmās instances tiesas sprieduma būtiskākos argumentus, t.i., tos sprieduma motīvus, kuriem ir nozīme apelācijas tiesvedībā;
 - 71.3. apelācijas sūdzības būtiskākos argumentus.
72. Ja kāds no procesa dalībniekiem izteicis lūgumu izskatīt lietu mutvārdu procesā, bet apelācijas instances tiesa, izvērtējusi šo lūgumu, nesaskata tādu nepieciešamību, tā sprieduma aprakstošās daļas noslēgumā kodolīgi norāda apsvērumus rakstveida procesa izvēlei.
73. Apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļu parasti ievada ar gala secinājumu par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību. Pēc tā ieteicams norādīt konkrētajā lietā risināmo strīdus jautājumu un tiesas uzdevumus šīs jautājuma risināšanai. Lai sekmētu sprieduma skaidrību un saprotamību, motīvu daļu var ievadīt arī ar apelācijas kārtībā konkrētajā lietā risināmo jautājumu vai konkretizētu tiesas uzdevumu. Galīgais secinājums par apelācijas sūdzības pamatotību šajā gadījumā būtu iekļaujams motīvu daļas vai argumentācijas līnijas noslēgumā, pirms rezolutīvās daļas.
74. Apelācijas instances tiesa nolēmuma motīvu daļā skaidri un uzskatāmi pauž attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja apgabaltiesa, izskatot lietu, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā Administratīvās atbildības likuma [226. panta](#) piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā nenorāda, taču ieteicams tos kodolīgi atreferēt sprieduma aprakstošajā daļā (skat. 71.2. punktu). Pievienošanās pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai neatbrīvo apelācijas instances tiesu no pienākuma pašai sniegt pamatojumu par lietas izspriešanu pēc būtības un atbildēt uz apelācijas sūdzībā vai protestā izteiktajiem argumentiem par pirmās instances tiesas sprieduma nepareizību.
75. Nav ieteicams bez jebkādam piebildēm vai paskaidrojumiem atkārtot pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļā izteiktos argumentus, izmantot tos citā kontekstā vai ignorēt. Tā vietā pirmās instances tiesas izteiktie argumenti var tikt atzīti par nepareiziem, tos atspēkojot vai konkrēti norādot uz pieļauto kļūdu.

Piemēri

- Izvērtējot iestādes amatpersonu lēmumu un pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, apelācijas instances tiesa atzīst, ka amatpersonas un tiesa kļūdījusies, vērtējot atbildības subjektu.

Maksātnespējas likuma 178. pants noteic, ka ...

No šīs tiesību normas redzams, ka atbildība par juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu ir noteikta fiziskai personai vai valdes loceklim.

No iestādes lēmumiem un pirmās instances tiesas sprieduma apelācijas instances tiesa secina, ka, vērtējot Komerclikuma un Civillikuma tiesību normas, likvidators saukts pie administratīvās atbildības kā valdes loceklis, jo likvidatoram ir visas valdes tiesības un pienākumi, tādējādi pieļaujot kļūdu atbildības subjekta noteikšanā.

Zemgales apgabaltiesa norāda, ka likvidators par pienākuma (likumā noteiktā gadījumā neiesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu) nepildīšanu atbild kā fiziska persona. Valdes loceklis ir speciālais atbildības subjekts, un, uzsākot kapitālsabiedrības likvidācijas procesu, kapitālsabiedrību vairs nepārstāv valde, bet ieceltais likvidators. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 319. pantu par likvidatoru var būt rīcībspējīga fiziskā persona. Likvidators tikai tāpēc, ka tam kā parādnieka pārstāvim ir visas valdes tiesības un pienākumi, neatbild par pieļauto administratīvo pārkāpumu kā valdes loceklis. Līdzīgi, ja administratīvo pārkāpumu pieļāvis maksātnespējas procesa administrators, tad arī viņš atbild kā fiziska persona, nevis valdes loceklis.

Taču Zemgales apgabaltiesa papildus norāda, ka šajā nolēmumā paustās atziņas par atbildības subjektu nekādi neietekmē pirmās instances tiesas nolēmuma rezolutīvo daļu, jo no Maksātnespējas likuma 178. panta sankcijas redzams, ka abiem atbildības subjektiem, gan valdes loceklim, gan fiziskai personai, soda veids un mērs, kā arī papildsods ir identiski.

- Zemgales apgabaltiesa, izskatot lietu, atzīst, ka pirmās instances tiesa tāpat kā iestādes amatpersonas pamatoti un pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pareizi interpretējusi un piemērojusi tiesību normas, proti, pamatoti konstatējusi prettiesisku rīcību, kas izpaudusies prettiesiskas bezdarbības veidā, likumā noteiktā gadījumā neiesniedzot juridiskas personas maksātnespējas procesa pieteikumu, un pareizi noteikusi par prettiesisko bezdarbību atbildīgo personu – kapitālsabiedrības likvidatoru. Tādējādi pamatoti konstatēts administratīvais pārkāpums, un tas kvalificēts pareizi. Tāpat apelācijas instances tiesa par pareiziem un pamatotiem atzīst pirmās instances tiesas apsvērumus, samazinot naudas soda mēru. Lietā pareizi konstatēts viens atbildību pastiprinošs apstāklis, kas liedz noteikt minimālo sankcijā paredzēto naudas sodu. Sods ir taisnīgs, samērīgs un atbilst izdarītajam pārkāpumam. Apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai šajā daļā un savā nolēmumā to neatkārto.

76. Apelācijas instances tiesas sprieduma rezolutīvajā daļā ieteicams konkrēti norādīt tās Administratīvās atbildības likuma normas, kas pamato šajā sprieduma daļā iekļauto tiesas nolēmumu, proti, norādīt kādu no [227. panta](#) pirmajā daļā noteiktajiem sprieduma veidiem, kā arī uz apelācijas instances tiesas nolēmumu attiecināmās tiesību normas. Norādi par to, ka spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā atdala ar tukšu rindu.

Piemērs

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227. panta pirmās daļas 4. punktu un 247. pantu, tiesa

nosprieda

grozīt [Vārds Uzvārds] ar Rīgas rajona tiesas 2022. gada 17. oktobra spriedumu piemēroto naudas sodu par likuma „Par sapulcēm, gājieniem un piketiem” 25. pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu no 50 naudas soda vienībām jeb 250 *euro* uz 40 naudas soda vienībām jeb 200 *euro*.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

6.2. Atziņas par apelācijas instances tiesas nolēmuma veidošanu

§ Procesuālās ekonomijas principa mērķis ir vienkāršot un saīsināt tiesvedību. Tas cita starpā tiek panākts, samazinot formālās procedūras un darbības. Procesuālās ekonomijas princips izpaužas, ne vien tiesai nosakot iespējami ātrāku lietas izskatīšanas datumu, bet arī augstākas instances tiesai pievienojoties zemākas instances tiesas spriedumā minētajai argumentācijai un tādējādi neatkārtojot procesa dalībnieku argumentu izvērtējumu.

Vienlaikus jāņem vērā, ka procesuālās ekonomijas princips nedrīkst ierobežot personas tiesības saņemt kvalitatīvu un vispusīgu aizskarto tiesību un aizsargājamo interešu izvērtējumu tiesas spriedumā. Tāpēc iespēja atsaukties uz procesuālās ekonomijas principa piedāvātajām iespējām ietaupīt laiku un resursus ir rūpīgi jāizvērtē katrā konkrētā gadījumā, tostarp ņemot vērā to, vai apelācijas sūdzībā tiek izteikti būtiski pretargumenti pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem argumentiem vai tikai atkārtoti jau pieteikumā minētie argumenti un izteikta neapmierinātība ar tiesas izdarītajiem secinājumiem.⁴³

§ Apgabaltiesas pievienošanās pirmās instances tiesas secinājumiem ir pieļaujama, ja apgabaltiesa atzīst par pareizu un pilnībā pietiekamu zemākas instances tiesas spriedumā ietvertu pamatojumu. Šādā gadījumā apgabaltiesa sprieduma motīvu daļā var nenorādīt

⁴³ Senāta 2020. gada 30. septembra sprieduma lietā Nr. SKA-86/2020, [ECLI:LV:AT:2020:0930.A420507813.3.S](#), 18. punkts.

savus argumentus, kāpēc tā pieteikumu [sūdzību] uzskatījusi par pamatotu vai nepamatotu. Minētais nenozīmē, ka apgabaltiesa nav veikusi lietas apstākļu, pierādījumu un procesa dalībnieku argumentu izvērtējumu. Tas nozīmē, ka apgabaltiesa pēc visu lietas izskatīšanai būtisko elementu izvērtēšanas ir nonākusi pie tādiem pašiem secinājumiem, kādus jau izdarījusi pirmās instances tiesa.

Izmantojot minēto tiesību normu, apgabaltiesai būtu jāatbild uz procesa dalībnieku racionāliem pretargumentiem par pirmās instances tiesas spriedumu vai lietas apstākļiem pēc būtības.⁴⁴

- § Attieksmes pret pirmās instances tiesas spriedumu norādīšana ir ne vien apelācijas instances tiesas sprieduma īpatnība, bet arī šā sprieduma svarīga sastāvdaļa, jo atzinums par zemākā instancē izšķirtā strīda atšķirīgu risinājumu vienmēr prasa pārliecinošu pamatojumu.⁴⁵

⁴⁴ Senāta 2021. gada 12. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-156/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0412.A420217416.10.S](#), 12. punkts.

⁴⁵ Senāta 2023. gada 21. septembra sprieduma lietā Nr. SKC-535/2023, [ECLI:LV:AT:2023:0921.C29378421.10.S](#), 6.1. punkts.